вимог. На відміну від перших двох видів для фіксації правової девіантності достатньо й одного епізоду порушення або недотримання.

2.Форми:

- кримінальна злочинність
- алкоголізм
- наркоманія
- проституція
- гомосексуалізм
- азартні ігри

Право - єдина (неальтернативна) для конкретного суспільства сукупність норм, що закріплює вже сформовані відносини, у т. ч. загальнолюдські, або визнає припустимими (обов'язковими) соціально корисні варіанти поведінки, які не мали до того масового характеру. Для правових норм характерне: текстуальне закріплення; видання і скасування в офіційному, встановленому законом порядку компетентними органами держави; чіткий і однозначний опис варіанту поведінки або її меж; наявність санкцій за їх порушення; забезпечення дотримання силою держави.

До особливостей правових норм можна віднести наступні;

- кожна правова норма містить опис основних ознак поведінки (вчинку або діяльності індивіда/групи);
- передбачена в нормі права модель поведінки вказує на відношення держави до цієї моделі (наказує, дозволяє або забороняє);
- кожна правова норма закріплює не одну, а декілька моделей поведінки - щонайменше двох учасників взаємодії. З огляду на наявність визначених державою санкцій, слід зазначити, що в нормі права закріплена модель не стільки індивідуального вчинку, скільки взаємодії осіб і соціальних груп. Право є зовнішньою стосовно людини системою розпоряджень, що керують її поведінкою, а самі правові вимоги завжди пов'язані з зовнішнім авторитетом (закон, влада). Коли індивід добровільно і свідомо виконує правові розпорядження, вони стають його переконаннями, тобто переходять у структуру моралі.

Варто враховувати, що системи соціальних норм неоднорідні і далеко не всі відбивають інтереси суспільства в цілому або більшості населення. Тільки система правових норм єдина, але поряд із нею існує значна кількість систем моралі. Крім того, можна виділити системи норм специфічних, тобто характерних для способу життя різних прошарків і груп населення: традиції робочої сім'ї, правила професійної етики, звичаї старшого покоління, особливості молодіжної моди, звички підлітків т. ін. Багатозначність норм пояснює співіснування моралі більшості населення і моралі злочинної, звичаїв прогресивних і консервативних, традицій представників різних національностей, що проживають на одній території.

Список використанних джерел:

1. Нормативна регуляція соціальної поведінки. Девіантна та делінквентна поведінка особистості [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/15970122/psihologiya/normativna_regulyatsiya_sotsialnoyi_povedinki_deviantna_delinkventna_povedinka_osobistosti

Курсант 1-го курсу ННІ № 1 НАВС (Відділ спеціальної і фізичної підготовки)

Єрмак Василь Володимирович

ЕКОЛОГІЧНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ:ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Держава є унікальним утворенням, що має безліч аспектів прояву та призначення. Юридичній літературі відоме широке коло підходів до інтерпретації сутності державної організації, визначення закономірностей її розвитку, моделей і форм впливу, що нею здійснюється.Під функціями держави традиційно розуміють основні напрями або види її діяльності, які визначають сутність і призначення держави. Вони є засобом вирішення

важливих суспільних завдань, виражають зміст і призначення держави.

У період економічних реформ і бурхливого індустріального розвитку сталося різке погіршення якості природного довкілля, що змусило більшість держав, у тому числі й Україну, замислитися про проблеми екології та важливість їх негайного вирішення. У цьому зв'язку серед актуальних завдань, що мають істотне практичне значення, пріоритет віддається розробці та вивченню екологічної функції держави, реалізація якої створює умови для гідного існування людини в екологічно сприятливому, придатному для життя середовищі і, зрештою, виживанню людства як біологічного виду.

У цьому контекстічинна Конституція України закріпила обов'язок держави забезпечувати екологічну функцію. Так, у ст. 16 Основного Закону зазначається, що забезпечення екологічної безпеки та підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави [1]. Проте декларативний характер цієї функції держави не розкриває повноти її змісту, тим самим привертаючи увагу до необхідності в чіткому встановленні поняття та змісту екологічної функції держави.Дослідженням окремих аспектів екологічної функції займалися вітчизняні та зарубіжні правознавці:В.І. Андрєйцев, О.С. Баб'як, А.П. Гетьман, Т.О. Коломоєць, В.В. Костицький, І.О. Краснова та ін.

Термін «екологічна функція держави» є відносно новим для правознавців, адже він з'явився порівняно нещодавно. Майже до кінця минулого сторіччя науковцями при позначенні «екологічної функції» переважно використовувався термін «функція охорони навколишнього середовища», і лише з середини 90-х років XX ст. уже сучасними вченими, такими як В.В. Копєйчиков і В.М. Суботіну науковій обіг введено поняття «екологічна функція». Це означало термінологічне визнання якісно нової назви цієї функції, яке містило в собі два аспекти: охорону довкілля і раціональне використання та охорону природних ресурсів.На різних етапах розвитку Української держави змінювалися історичні форми та методи реалізації екологічної функції.

Так, низка норм, що містяться в тих чи інших джерелах права, свідчить про діяльність держави в екологічному напрямі в XIII – XIX ст. Аналіз наявних емпіричних даних дозволяє виокремити кілька етапів розвитку екологічної функції держави: з глибокої давнини екологічна функція знаходить своє відображення у правових пам'ятках. Наприклад, «Руська Правда» (XI – XII ст.) – стародавнє джерело права– встановлювала штраф за крадіжку дров, обмежувала вилов звірів і птахів; передбачала кримінальну відповідальність за вирубку лісу, але слід відмітити, що ці діяння характеризувалися як крадіжка, тобто як майновий злочин, а не екологічний. Також заборонявся вилов бобрів і видр, оскільки вони перебували у феодальній власності та полювання на них була княжою та боярською монополією. До XVIII ст. охорона об'єктів природи здійснювалась через охорону приватної, общинної або державної власності. Діяльність держави ще не набуває комплексного характеру, а полягає в охороні лише окремих природних об'єктів. У цьому прослідковуються витоки майбутньої екологічної функції держави – її охоронна складова.

З 70-х років минулого століття дослідники стали замислюватися про виокремлення серед інших функцій держави нової,спочатку вона носила назву «охорона природи», або «охорона навколишнього природного середовища», та її існування розглядалося в основному теоретиками науки держави таправа.

У 80-х рокахз'явився термін «екологічна функція держави». Однак початкова назва ще зберігається, використовується внизці випадків як синонім. Точкою відліку нового періоду є прийняття Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. № 1264-XII.Трансформація політичного ладу зумовила істотні зміниу змісті основних функцій держави. Починає формуватися абсолютно нове екологічне законодавство. Приймаються Водний кодекс України, Лісовий кодекс України, Земельний кодекс України, а також низка законів: «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», «Про охорону земель», «Про землеустрій» тощо.

Екологічна функція протягом останніх 20 років і на теперішній час продовжує

залишатися актуальною, зміст розглянутої функції складають два елементи – охорона навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів. У сучасних умовах держава не буде розвиватися, якщо не буде враховувати всі сторони екологічної діяльності у змісті екологічної функції. Екологічна функція держави включає у свій зміст діяльність з розпорядження в інтересах суспільства природними ресурсами, що знаходяться у власності держави. Нині екологічна функція держави визнана абсолютною більшістю вчених самостійним і досить важливим напрямом діяльності держави. Проте не всі дослідники з тих чи інших причин розділяють цю позицію.Так, Л.Г. Мельник вважає, що екологічна функціядержави включає в свій зміст діяльність з розпорядження в інтересах суспільства природними ресурсами, що знаходяться у власності держави, а також діяльність, спрямовану на забезпечення раціонального використання природних ресурсів з метою застереження їх виснаження. У свою чергу Б.А. Карпінський виділяє також кілька аспектів екологічної функції держави та дає їй таке визначення: закріплені в законодавстві напрями екологічної діяльності держави з охорони навколишнього середовища, раціонального використання й охорони природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки людини, суспільства та держави[2, с. 47].

Основним змістом екологічної функції є управління та координація діяльності природокористувачів і переробників природних ресурсів з ціллю збереження і охорони природного середовища.

Досвід багатьох розвинених країн свідчить, що держави володіють реальними можливостями забезпечувати необхідний рівень охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, екологічних прав і свобод громадян. Однією з форм удосконалення національного законодавства є запозичення позитивного досвіду інших держав.Порівняння екологічної функції України, її форм і методів з екологічними функціями інших держав є необхідним елементом розвитку тавдосконалення науки теорії держави та права. Слід відмітити, що в державах-членах Європейського Союзу правове регулювання в сфері екології здійснюється неоднаково. Приміром, передовими в цій сфері є Великобританія, Швейцарія, Німеччина, Франція. У них відраховуються досить значні кошти на фінансування заходів щодо охороні природного середовища, проводиться ефективна екологічна політика, дотримуються виконання екологічних законів [3, с. 207].У той же час існують так звані екологічно «ледачі» держави –Греція, Ірландія, Іспанія, Італія, Португалія, де правове регулювання у сфері охорони довкілля не досягає бажаного вирішення. Серед екологічно «дбайливих» країн слід виділити Німеччину. Вона займає одне з перших місць з основних життєвих показників не лише в Європі, але і у світі в цілому. Німецьке законодавство вважаються одними з найбільш досконалих, а правопорядок і його забезпечення – надзвичайно ефективними.

Варто пам’ятати, що неможливо охороняти природу окремо в якійсь країні без міжнародного співтовариства та координації діяльності всіх держав. Природа не знає кордонів, більшість екосистем охоплює території декількох сусідніх держав, а охорона Світового океану, озонового шару, Арктики та Антарктики є завданням міжнародного масштабу [4, с. 146].

Отже, питання екологічної функції є особливо актуальним для України як країни, що володіє природними багатствами і не має тривалого досвіду їх ефективного використання.Основні обов’язкита повноваження щодо збереження природних ресурсів мають передбачатися державою та в низці випадків докладно конкретизуватися. Охорона довкілля покладається на державу, яка здійснюєекологічну функцію: розвивати раціональне використання природних ресурсів, зберігаючи їх здатність до оновлення та екологічної стійкості, створювати і забезпечувати розвиток заповідників і природних парків, парків відпочинку; розвивати освіту з проблем навколишнього середовища і виховання поваги до цінностей довкілля; забезпечувати шляхом проведення відповідної податкової політики поєднання розвитку з охороною довкілля і якістю життя; попереджати і контролювати забруднення середовища тощо. Розширення нормативно-правової бази екологічної функції та її забезпечення на рівні держави дозволить не лише розвивати економіку, а й покращити

добробут народу України.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/ show/254к/96-вр

2. Загорський В. С. Індикатори стійкого розвитку еколого-економічної системи / В. С. Загорський, Є. М. Борщук // Вісник економічної науки України. − 2007. − № 2. − С. 45 − 49.

3. Хлобистов Є. В. Вдосконалення системи фінансування природоохоронних проектів / Є. В. Хлобистов // Регіональна економіка. – 2003. – № 4. – С. 203 – 212.

4. Гетьман А. П. Екологічна функція держави в сучасних глобалізаційних процесах / А. П. Гетьман // Проблеми законності. – 2015. – № 4. – С. 145 – 153 [Електронний ресурс]. – Режим доступудо джерела : http://plaw.nlu.edu.ua/wp-content/ uploads/2015/04/145-153.pdf

Студент 1-го курсу ННІ№2 НАВС

Івчук Юлія Вадимівна

ПРАВОВИЙ КОНСЕНСУС: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, ВИДИ

Консенсус є найважливішим явищем в системі українського права. Він орієнтує суб’єктів на регуляцію суспільних відносин, сприяє збереженню і захисту досягнутої згоди,а в випадку його порушення встановлює порядок відновлення порушених домовленостей.

Адже саме правовий консенсус, безсумнівно, представляє як науковий так і практичний інтерес, оскільки вирішення існуючих проблем є неможливими без використання принципів даного інституту.[2, с. 3]

Актуальність даної теми також проявляється у звязку з автономізацією галузей національного законодавства, що проявляється у доктринальних проблемах розуміння однорідних правових феноменів ,що знайшли застосування у різних галузях прав

Консенсус – це часткова узгодженість дій або іншими словами схожа спрямованість дій і думок між двома і більше людьми. Ще консенсус можна охарактеризувати як метод прийняття рішень, у разі якщо в думках обох і більше сторін немає принципової відмінності та заперечення; загальна думка, до якої прийшли під час спільного обговорення.[4]

Консенсус може бути юридичним, політичним і соціальним. Юристи під консенсусом розуміють метод розробки і прийняття міжнародних правових актів. В політиці це поняття має на увазі згоду на підставі того, що є більш прийнятним для суспільства в цілому. Нерідко в політичній сфері конфлікти вирішуються саме приходом до консенсусу. [4]

Тому, юридичний консенсус – це спосіб вироблення і прийняття рішень, норм, актів, який спирається на два головні принципи:

а) підтримка акта, норми більшістю тих, хто її сформулював;

б) відсутність принципових заперечень щодо прийняття рішення з боку навіть одного з учасників процесу.[3, с. 167-168] Консенсус також сприяє формуванню нового юридичного мислення, що відображає кардинальні зміни соціально-правових реалій. По суті, конфлікт і консенсус є двома важливими і взаємопов’язаними характеристиками будь-якої правової системи; юридична політика починається там, вважає В. Кудрявцев, де мають місце соціально-правові конфлікти. Водночас, можна стверджувати, що юридичний консенсус є найважливішою технологією правової політики (разом із приписом і примусом), яка тісно пов’язана з сучасним рівнем праворозуміння, теорією закону і технікою нормотворчості. Однак, утвердження консенсусу як провідного методу прийняття правових рішень вимагає значного часу і досвіду, особливо за специфічних умов нерозвинутої юридичної техніки, низької парламентської культури чи настанов на силові засоби усунення конфлікту. [6, с.20]

Орієнтирами консенсуального вирішення суперечливих питань є необхідність суворого додержання норм, передусім правових, за умов обмеження чи недопущення застосування примусу. [5, с.317]

Однак теоретичних обгрунтувань даного явища в юридичній літературі немає. У зв'язку з цим робиться спроба з загальнотеоретичних позицій дати узагальнююче поняття